

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre 10 korona.
Félévre 5 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Elismerés a vármegyének.

(G.) A király elismerését küldte az elmúlt héten a vármegye ősi hivatalaiban dolgozó embereknek.

Az elismerés tényét a rendkívüli idők rendkívüli teljesítményei involválták, az elismerés közvetlenül meleg hangját őszinte érzések diktálták.

A szeretetnek és a megbecsülésnek csillogó patinája teszi felette értékessé a legfelsőbb kéziratot, mely a kötelességteljesítés gyönyörű munkájára fon glóriás koszorút.

A vármegyék munkás tisztviselői ez a legmagasabb elismerés. Azoké a tisztviselőké, a kiket a háború egy pillanatig sem talált készületlenül, a kiknek sorait megritkította s vállaikra mégis ezer új és életfontosságú kérdés megoldásának terhét nehezítette.

A munka serczegő tolla álljon meg egy pillanatra a czifra megyeháznak aktás íróasztalainál, pihenjen meg a városok és járások tisztviselőinek dolgos kezében, érezze a pillanat nagyságát és szépségét, a zaklatott jegyzői kar s munkatársaik, a tisztos községi bírák — történelmi nagyságu eseményhez méltó hangulattal — fogadják munkájukért a megérdemelt elismerést.

Legyen a munka ködös egén verőfényes napsugárkaczagás, legyen a megzaklatott és megkergetett tisztviselői idegrendszernek felfrissítője a királyi szó!

Ma már túlhaladott álláspont lekicsinyelni a közigazgatás szerveinek öntudatos munkáját, a ma eredményei csödbe kergették a sok teoretikus és a tudomány köntösébe bujt szociológus érveléseit, akiknek sallangos frázisai között mint elválaszthatatlan jelző szerepelt a közigazgatás fogalma mellett az „ázsiai.”

A háború vérbe és lángbaborított országokat, sziveket némitott el és tépett meg, kemény próba elé állította az országos és társadalmi intézményeket. Nos, a közigazgatás ezt a próbát várakozáson felül állotta ki!

Nem torpant meg egy pillanatra sem, nem veszett el lélekjelenléte és tisztánlátása a sokszor khaotikus zürzavarban; friss energiával és erős izomzattal nézett szembe minden nehézséggel és oly csodás eredményekkel végezte nehéz munkáját, melyekhez méltó viszhang az a

simogató mondatokból, szeretettel megirt sorokból álló leírás, a mely így kezdődik: „Kedves Sándor!”

Oly közvetlen hangú a folytatása, hogy az ember szinte szeretné, ha névre szólna ez a köszönet, ha meg lenne címezve mindenki nevére, aki a közigazgatás emberfeletti munkájának részese.

Ugy értesülünk, hogy vármegyénk bölcs vezetői átérzve a királyi elismerés rendkívüli eseményét s látva a közigazgatás tényezőinek lelkes munkáját, oly módot keresnek, hogy méltó formában minden tisztviselő és alkalmazott kezéhez eljusson a királyi elismerés meleg hangja. Érezze mindenki akit illet, hogy nem csak künn a fagyos narczmezőn, a vér hullása nyomán jár a királyi elismerés, de idehaza is megkapja mindenki, aki áldozatszámba menő munkájával, a szive meleg érzéséből fakadó lelkes kötelesség-érzettel dolgozik ott, ahol a győzelem egyik alaptöltétele: a belső rend érdekében szükséges a tevékenysége.

Mindig szívesen és kötelességszerűen adjuk oda tollunkat, ha érdemeket kell elismerni. De a vármegye munkás embereinek a háború folyamán szerzett érdemei méltatására minden publikálásunk és minden dicséretünk kevés. — Annak szebb és méltóbb következménye sohasem lehetett volna annál a történelmi becsü leiratnál, melyet Magyarország dicső királya irt alá.

Az ősi tradíciók pókhálósította világába visszanezve úgy érezzük, hogy megelevenednek mindazok a szálak, melyek a trón és a vármegyék között egészséges vérkeringést létesítettek s a legutolsó hódoló küldöttség kitörő lelkeseése s a királyi kegy meleg sugarakból szótt megnyilatkozása egy szebb Magyarország konturjait rajzolják reményteljes képzeletünk vásznára.

Gömör Sárosért!

Sárosért! . . . Ez a kiáltó jelszava egy tekintélyes országos akciónak, amely a sárosi végek mosolygó életéért küzd s amelyhez különösen meleg szívdobbanással nyújtott segítséget Gömör.

Sárosért! . . . Ez volt a szeptemberi vármegyei közgyűlés egyik határozatának alaphangja s mikor a száraz közgyűlési témák között a meleg tónusu s a részvétnek és a segítőkötlességnek tudatában megfogamzott határozat el-

hangzott, olyan volt a czifra terem levegője, mint a kacagó napfény lopózkodó sugara a ködös téli szürkeségben.

A közgyűlés lelkes áldozatkészséggel szavazta meg szerény ötezer koronáját a vármegye által építendő falu céljaira s a közigazgatási hatóságok útján vármegyei gyűjtést rendelt el.

A jelen soraink aktualitását azon körülmény adja meg, hogy a vármegye gyűjtése befejezéséhez közeledik s nemsokára elénk kerül az eredmény, mely — hir szerint — meg fogja közelíteni az *ötvenezer koronát*.

Ötvenezer koronával járul tehát Gömör ahhoz, hogy Sárosban élet fakadjon a lelketlen barbár pusztítás helyén s ezen adományával örökké emlékeztetéssé teszi kötelességteljesítését és áldozatkészségét, mert az ezen összegből építendő falu neve Gömörrel lesz vonatkozásban.

Nem lehet célunk dicső strófiákat zengenünk a saját erényeinkről. E helyen csak a szigorú konstatalására kell szoritkozunk azon egyszerű ténynek, hogy Gömörvármegye ezen adakozása teljesen méltó anyagi erejéhez, de méltó egyszersmint a cél nagyszerűségéhez is.

Gömör megye megértette, hogy mit tett és mit szenvedett Sáros értünk. Nemcsak fiai vérével szolgálta nagy háborunk diadalmas ügyét, hanem testének egy darabját áldozta fel a vad pusztulásnak és Sáros szive elképzelhetetlen fájdalomban sirt akkor, mikor áradatban hőmpölygő földszintű tömegre tekintett le a kapui vár és czifrázkodó orosz tisztek csörgötték kardjaikat a bártfai városháza, ezen színes kis ékszer alatt.

Sárosnak egy darabja végig élte azt, amiről az elmúlt tél sötétárnyéku estéin megriadt képzeletünk rémmeiséket mesélt nekünk. . . Sárosnak egy darabján meghalt a legszebb kincsünk: a magyar kulturánk és vadság, pusztulás termett a nyomán.

Azután megjött a tavasz. Nem történt csoda. Mert az nem nevezhető csodának, hogy az ezredéves föld visszaserzésének tudata mindent legyőző lendületet adott a magyar honvéd karjának, az a magyar vér fellobbanása, a magyar erő megfeszítése s a magyar hősiesség nagyszerű tette volt.

És Sáros újra a miénk lett! S a mint tovább és tovább ment a diadalmas verekedésünk, úgy ébredt a hála érzete szerte az országban azzal a megyével szemben, melynek földjét tiporta és történelmét tépázta meg a vadult horda.

Hogy Gömör úgy a részvétérzetének melegségével, mint az áldozatkészségével az első között van ebben az akcióban, az természetes.

A jó Ég tudja, hogy miért van az így, hogy bár másként domborulnak Sáros hegyei mint a mieink, bár illatosabb és könnyebb a mi levegőnk mint az övék, bár emeltebb fejtű és általában más tőből szökkent a mi néptünk, mint a sárosi faluk tót népe, mégis mintha szálak lennének e két megye között, vékony, összekötő szálak!

Mintha valami közös bányája lenne érzéseinknek, mintha meghallanánk a szívük dobba-

nását, mintha valami testvéries tudat lenne bennünk!

Kubinyi Géza főispán vezette a tőle megszokott agilitással és lelkesedéssel a megyebeli sárosi akcióit.

Az eredmény méltó az ő lelkes tevékenységéhez!

A gyűjtés eredményéről jövő számunkban részletesen beszámolhatunk majd. Az összegyűlt pénz tavaszig gyümölcsöző elhelyezés alá kerül s csak tavasszal fognak hozzá annak a talunak a felépítéséhez, melynek nevében benne lesz a mi nevünk s amelynek életét a mi szívünk dobbanása és melege keltette fel.

Világháború.

A múlt hét óta a szerbiai háború erős lépésekkel halad befejezése felé. A mi seregeink már benyomultak Montenegró határain s Plevlje felé közelednek. Együttal pedig a rigómezei ütközet óta a szerb seregek roncsai az albániai határra huzódtak vissza. Plevljét és még két más helységet Montenegróból elfoglaltak.

Utóbbi időben a széttűlés jelei feltűnően mutatkoznak a szerb seregeknél. Sok ezer foglyot ejtettek közülök, sok ágyut és más hadiszert elfoglaltak. A mi seregeink szerb fogoly számát november hónapban 67000-re teszik, egészben pedig a múlt héten 125000 szerb foglyoról tettek jelentést, 502 ágyut is elfoglaltak tőlük, a többi hadiszert még nem számolható össze.

Bizonyosnak látszik, hogy a szerb seregek fele fogságba került, a másik felének jó nagy része elesett és megsebesült. Csak roncsok menekülhettek Montenegróba és Albániába az északon küzdő szerb csapatokból.

A bolgár szövetségesek legutóbb Prizrendnél verték meg az utolsó szerb divíziót és 17000 szerb foglyoról tettek jelentést. Együttal jelentik, hogy a szerb király, a trónörökösrel lovon menekült ismeretlen helyre, miután számos automobilt a bolgárok elfoglaltak.

Még Monasztirnál van egy kisebb szerb sereg Macedónia déli részén, de a bolgárok fenyegetőleg környezik Monasztirt, együttal pedig visszaűzték a francia csapatokat is, amelyek Szaloniki felől előretörték.

Hogy mi lesz tovább a Balkánon, egyelőre nem biztos, de a német jelentések már beszámolnak a szerb hadjárat befejezésével s a bolgárok is a végső akkordokat pengetik.

Ezután az oroszoknak nagy hangon beigért akcióját várják Bulgária ellen, amelyre a seregek Besszarábiában volnának. De hogy Románia mit szól hozzá, az mindig igen találós kérdés, pedig az oroszok és az entente éppen erre volnának legkíváncsiabbak.

A görögöket is hiába akarták sarokba szorítani: nem kaptak tőlük mást, mint jóakaratu semlegességi nyilatkozatot, de miellenünk sem irányul annak éle. Sőt mintha egyáltalán nem is volna éle, hanem tágabb értelmű magyarázatokat enged.

Az olaszok részéről is emlegetnek újabb valami segítséget Szerbia részére, de csak nem igen tud a dolog megindulni.

Az olasz harctéren rengeteg harcok és támadások folytak le mostanában az ellenség részéről, de úgy a görzi hidfőnél, mint a tolmeini hidfőnél, a Monte

san Michelén és másutt hiába volt az ellenség erőlködése: állásainkat megtartottuk. A hitszegő ellenség bős dühében összebombázta Görz városát.

Az orosz harctéren igen nagy a csend mostanában; nagyon kevés hír jön Branovicsi tájáról, meg Dünaburg vidékéről.

Hasonló csend uralkodik a francia harctéren is, ahol egyes kisebb akna-harczoktól, meg elszigetelt ágyuharczoktól eltekintve nincs újság.

Kevés hír érkezik a Dardanellák vidékéről is, de néha fellángol egy kissé a harcok tüze a régi helyeken.

Mezopotániában az angolok úgy nyomultak előre Bagdad felé, hogy a folyón hadihajókkal haladva segítették a parti seregeket. Most azonban arról érkezik hír, hogy a törökök itt is visszaszorították az angol csapatokat.

A tengeralattjárók derekasan működnek a Földközi tengeren s az ellenség messze áll e tekintetben a mi sikereinktől.

Hogy mi lesz ezután? Senki sem tudja megmondani. Az ellenség ugyan jóval csendesebben beszél és ir lapjaiban mint régebben és egyes hangok békefeltételeket követelnek, de fő feltételnek jelzik a kivonulást Franciaországból, Belgiumból, Lengyelországból, Kurlandból és Szerbiából. Természetesen, ilyen fantasztikus feltételek mellett a béke még nem lehetséges.

Katonák elszállásolása.

A Rimaszombatba áthelyezett cs. és kir. 80. gyalogezred pótzászlóaljának elszállásolási kérdésének rendezését volt hivatva teljesíteni azon értekezlet, melyet a kassai cs. és kir. katonai parancsnokság megkeresése folytán a vármegye alispánja november hó 30-ára hívott egybe a vármegyei székház kisebb tanácskozási termébe. Az értekezlet tagjai voltak, Lukács Géza alispán, Máriássy Gyula és Osváth Dániel főszolgabírók, dr. Kovács László polgármester, Tóth Béla mérnök, dr. Mesko Miklós főorvos, dr. Soldos Béla vm. másodfőjegyző, továbbá a Jánosi, Serke és Rimatamásfalva községek előljárói. A katonaság részéről Liszt Miksa ezredes, katonai építési igazgató, Rappard Jenő alezredes hadbiztos, Bastgen Szaniszló alezredes pótzászlóaljparancsnok és dr. Lauterstein Vilmos ezredorvos.

Tudvalevő ugyanis, hogy a teljesen váratlanul áthelyezett mintegy 7500 ember elhelyezését a téli időre való tekintettel Rimaszombatban biztosítani nem lehetett, miért gondoskodni kellett arról, hogy ezen számottevő emberanyag a közeli falvak bevonásával nyerjen elszállásolást.

A vegyes bizottság megállapodott abban, hogy Osgyán községben 1000 ember, Rimatamásfalván 800, Jánosi és Rimapálfalván együttesen 1000, Feled és Serke községekben pedig együttesen szintén 1000 ember nyerhet elszállásolást. A lábadozó különítmény elhelyezésére tervbe vétetett Várgede fürdő, de miután itt megfelelő és alkalmas férő helyiségek nem állottak rendelkezésre, ezen 500 főből álló különítmény elhelyezése még függőben maradt. Rimaszombat városában 3200 fő nyerne elszállásolást még pedig akként, hogy a város által díjtalanul átengedendő vásártér melletti területen 500 ember részére a pótzászlóalj felépíti a magával hozott 3 barakkot, míg 500 ember részére 2 barakknak a cs. és kir. katonai parancsnokság által való felépítését hozta javaslatba a bizottság; — 2200 fő pedig egyénekenkénti elszállásolással nyer a városban elhelyezést. Az ily módon eszközzendő elhelyezésnél a kisdudovoda épülete igénybe vétetni nem fog, — míg a társas egyletek helyiségei a várossal illetve az

egyletek vezetőivel való barátságos megállapodás mellett és csupán irodai czélokra vehetők igénybe. — Ezen körülményt azért kívánjuk hangsúlyozni, mivel a Hadügyminisztériumnak legújabb rendelete szerint a közegészségügyi, kulturális érdekek megóvására kiváló gond fordítandó.

Mindenesetre nehéz kérdést okoz 7500 embernek elhelyezése, főleg a hirtelen beállott kemény hideg miatt, de hisszük, hogy ha a katonai parancsnokság a vegyes bizottság javaslatát elfogadja, az elszállásolás úgy a polgári, mint katonai részről megnyugvásra lesz elintézve.

Megjegyezzük még, hogy az egyes helyeken elhelyezni javasolt légénységi szám nem állandó és végleges, mivel azok megállapításánál csupán a megközelítő adatok vétettek figyelembe, számolva azon eshetőséggel ha a pótzászlóalj teljes létszáma egészítették ki.

Karácsonyi harangszó.

(H. G.) „Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango“.

Másodszor indult utnak a nyár virágos embererdeje, másodszor hullatja az idő fehér hóvirágát az előretört seregre.

Mesébe illő kedvvel indultak utnak, ezer szenvedésen és halálon át mentek előre, mindig csak előre s még most is mennek és meg nem állanak, csak a diadalmas Béke eszményi képe előtt.

Odakünn a hadak útján minden szál katonánk ismét mint behavazott élő karácsonyfa áll őrt rendületlenül a születendő Béke előestéjén. Itthon a beteg, sebzett, tépetten hazavándorolt katonáink gondos ápolása mellett másodizben készülünk felgyújtani a viaszgyertyák szívet melegítő lángját.

Mióta fiaink, testvéreink, hőseink a harcmezőket járják, velük jár szeretetünk, biztató reményünk és mély érzéssel teli marokkal áldozó jobbunk segítsége és velük járnak már az ágyutorokból győzelmet zengő karácsonyi harangjaink, miután elsírták éneküket az elesett hősök felett.

A szent Haza katonái után küldte karácsonyi ércz imáját s itthonmaradt a szívek mélyéből csendülő ünnepi harangszó.

Karácsony közeleg. Zengjenek szívünk harangjai! Csengésük töltse be a szereteteiktől távol épülő beteg katonáink szívet és az öröm áradjon szét a betegszobákban.

Odakünn őrt áll a millió behavazott karácsonyfa. Idehaza még egyszer induljon meg a szívek karácsonyi erdeje s diszitse lombját az emberi lélek jóságának, szeretetének ezüstös és aranyos csillogásával. Nyujtsa és gyujtsa fel mindenki áldozatának lángját és álljon velünk a fényébe, ahol beteg és sebesült katonák könyező, hálás mosolya rebegi el néma köszönetét — a világ legragyogóbb karácsonyi imáját.

Zendüljön szerte a szívek harangszava és forduljon a Vörös Kereszt egylethez Rimaszombat város és vidékének nagylelkű közönsége, hogy a győzelmek örömeiben teljes szeretettestén mint egyetlen boldog család feledtethesse beteg katonáink szenvedését.

*

Erős a hitem, hogy lágy hangú harangszóm hullámai áldást fakasztólag simulnak bele Rimaszombat és vidéke polgárságának a lelkébe.

Néhány száz sebesült hősiünk várja itt nálunk a karácsonyi megörvendeztetést. A megemlékezést, a szeretetnek, a megbecsülésnek finom megnyilvánulását, amely bármely gazdag legyen is, mindig csak gyenge viszonzása lehet a mi örök hálánknak a nemzetnek fronton küzdő nagyjai iránt.

Rideg, süketfalu sziklák oduikba rejtik, elnyelik a feléjük szálló ezüstös érczhangot s választ nem adnak. Mi, a nemzeti lét bázisának erős bérczei, hatalmas rezonanciával adjunk viszhangot a „karácsonyi harangszó“-ra!

Legyen úgy mint tavaly, sőt még annál is szebb legyen beteg katonáink idei karácsonya!

Titánok és Kiklopsok örült erejével hajigálnak vas- és kőesőt fiainkra a Doberdón, a Karszt sásfészkein. Pokolibb ott az élet a kárpátok szenvedéseinél, legyen hát mennyeybb

az öröm azon beteg hőseink számára, akik körünkben lesznek karácsonykor.

Ne érezzék közöttünk a karácsonyest árvaságát s felépülve, erkölcsi erejükben is gyarapodva meheessenek vissza ideiglenesen elhagyott órhelyeikre!

Minden pénzbeli vagy tárgyadományt — karácsony közeledtével pedig majd az élelmiszer ajándékokat is — küldjük közvetlenül a rimaszombati Vöröskereszt-egyletnek. Pénzbeli adományokat készséggel közvetít lapunk szerkesztősége is.

A harmadik hadikölcson és a jegyzők.

Gömörben a harmadik hadikölcson a községi és körjegyzők csinálták. — Ez egy oly pozitív tény, melyet senki sem vehet tagadásba s melyet minden illetékes tényező készséggel el is ismer.

A községi- és körjegyzői kar a harmadik hadikölcson alkalmával erején felüli munkát végzett. Fanatikus lelkesedéssel és energiával szolgálták a nagy ügyet s emberfeletti tevékenységgel igyekeztek a legszebb eredményt produkálni.

Községről-községe, házról-házra járt a jegyző. Szavának súlyt, személyének nagyszerű tekintélyt adott az ügy szentsége és hatalmas volta.

Nem lehet érdektelen belepillantani abba a tekintélyes számsorba, mely a körjegyzőségek és a nagyközségek jegyzési eredményeit tünteti fel. — A számok nemesak az egyes jegyzőségek gazdasági viszonyairól adnak tükörképet, de dicsérik a jegyzők buzgóságát és szorgalmas működését.

Itt adjuk járasonként csoportosítva a körjegyzőségekben és a nagyközségekben elért eredményeket.

A rimaszombati járásban: Klenőcz község 149250, Rimakokova község 318350, Nyustyai körjegyzőség 327300, Rimaráhói körjegyzőség 125300, Kőhegyi körjegyzőség 38950, Tiszolcz község 361850, Rimatamásfalai körjegyzőség 133150, Alsósziklasi körjegyzőség 53200, Forgácsfalva község 36600, Nagyszuhai körjegyzőség 74700, Rimabányai körjegyzőség 21550, Osgyáni körjegyzőség 33650 korona.

A feledi járásban: Serke község 388450, Alsóhangony község 75700, Jéne község 164450, Rimaszécs község 221950, Nemesradnót község 202400, Bátka község 104305, Felsőbalog község 421100, Meleghegy község 125350, Dúsa község 110300, Jánosi község 148150, Várgede község 142145, Gömörvid község 294300, Almágy község 212050, Gesztete község 170150 korona.

A rozsnói járásban: Annafalva község 62000, Sajóréde község 55300, Lucska község 64250, Betlér község 88000, Nagyveszverés község 48000, Szilicze község 51390, Kuntapolcza község 47750, Nagyszabos község 209877, Sebespatak község 34550, Pelsőcz község 198350, Csetnek község 192550, Dernő község 99500, Krasznahorkaváralja község 129000, Gócs község 75390, Berzete község 93050 korona.

Nagyroczei járás: Murányalja 115500, Gicze 151960, Süvete 68000, Kövi 136600, Lubény 276100, Kiszőce 73250 korona.

Tornaljai járás: Harkács 150600, Felsővály 146700, Özőrény 105950, Tornalja 847150, Sajószentkirály 138400, Beje 187350, Gömörpanyit 105850, Méhi 138300, Gömörhosszuszó 59500, Szkáros 71900, Oldalfala 150100, Sajógömör 249910 korona.

Ratkői járás: Ratkó 238700, Rónapatak 64600, Szirk 197756, Balogrussó 114600, Ujvársár 214750 korona.

Putnoki járás: Zádortala 124850, Bánréve 200350, Kelemér 55600, Ragály 82510, Csiz 70800, Putnok 563800 korona.

Garamvölgyi járás: Helpa 206000, Koháryháza 99400, Királyhegyalja 104250, Garamszécs 77360, Garamfő 89250 korona.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok.

Az első forgács is a vasutról szólt, legyen az e heti első forgács is az övé!

Ne hidd könnyen hívó olvasóm, hogy arról akarok számot adni, hogy a multkori számban említett menetrend változtatás már megtörtént — óh, nem! Ennél sokkal kisebb jelentőségű esemény íródik meg most, egy jámbor és alázatos óhajlás, amelyet szeretnénk borítékba tenni, megcizimezni és elküldeni — de hátha így is lesz foganatja!...

Arról van szó, hogy az este 10 óra 11 perczkor Feledről elinduló személyvonat személykocsijainak lámpásai miatt vannak örökösötére kárhóztatva, miért nem terjesztenek egy kicsi világot, hogy az ember legalább azt láthassa, kívül hozta össze a szomorú sorsa egy fülkében!

Nem kérünk sokat, csak egy olajlámpa kicsi, pislákoló fényét!

*

Egy kedves, rozsnói laptársunk „aktuális ideákat” ír a vezércikkében s mivel az egyik aktuális nekünk is aktuális, ha nem is idea, de megtestesült valóság, mégis foglalkozom vele.

A katonaságnak Rimaszombatba való helyezése adta a vezércikk impulzusát s ennek eredményeképpen így ír a vezércikk írója: „gondoskodhatna róla városunk vezetősége, hogy hozzánk is jusson katonaság.”

Kétségtől kevesen festene a Kálvária hármass csuca alatti lankás mezőkön a gyakorlatozó katonaság kigyózó rajvonala, a négy szögletes Rákóczi-tér is büszkén tűrné a menetelő katonák dobogó lépteit s a katonaság talán jobban is érezné magát a vasasfürdő kultur-szobáiban, mint a jelenlegi provizórius szálláshelyein — mégis van egy, amire a cikkíró kollegám nem gondolt!

Rimaszombat aránylag gazdag és termékeny falvak között fekszik. Gazdasági elhelyezkedése a főbb vasuti vonalak közelsége folytán elég kedvező. Rozsnó ellenben egy lassu szárnyvonal északi részén van, környéke közgazdaságilag kevésbé fejlett s így úgy vagyunk az aktuális ideával, mint az egyszeri kritikus, aki egy regényíró barátjának hosszu regényét türelmesen végighallgatta, azután azt mondta reá: ... szép ... szép, de barátom a regény hőse az egész regény alatt semmit sem evett — hát miből él ez?! ... Hát miből és honnan tudná Rozsnó élelmezni a katonaságot, mikor Rimaszombatban is egy rendkívül nehezen megoldható kérdést képez ez.

*

Ha már a katonaságról irtam, náluk maradok. — Itt vannak. — Nagyobbára idegen nyelvű emberek, de azért látszólag kellemesen érzik itt magukat. Az elmúlt vasárnap délelőtt kedveskedtek is nekünk. Félitzenket tőlől félegyig vig magyar nótákat játszottak a bandájuk a főtéren s a katonazene hangjai sok embert csaltak ki a kaczagó novemberi napra.

A vasárnap délután pedig a bakaké volt. Teli volt az utca velük s a nyomukban ott dobogott a cselédányok hamar dobogó szive, amely oly gyorsan lángot kap, ha uniformis diszeleg előtte!

Az elmúlt vasárnap több ember volt az utcán, mint a katonátlan vasárnapokat mind együttvéve!

*

Egy köztisztaság elleni kihágási ügy során valamelyik vidéki főszolgabíránk érzékeny büntetést mért a terheltre. Természetes, hogy az fellebbezést jelentett be az ítélet ellen s így az ügy elintézés végett az alispán hivatalához került.

A köztisztaság ellen vétő bácsi, hivatalos nyelven: „a marasztalt terhelt” nem találva elégnék a papírost és a tollat, mely módot ad neki indokai kifejtésére, úgy gondolta, legjobb lesz személyesen felmenni az alispáni hivatalhoz s ott felkeresve az ügy referensét, nem fog ártani elsírni egy nótát az ártatlanságról, a nehéz életről stb ... stb ...

Igy is történt! A nagyszerű s az ártatlanságát bizonyító védőbeszédét így végezte a kétségbeesett ember: ... kérem szépen ily súlyosan megbüntetni akkor sem kellett volna, ha nem köztisztaság elleni kihágást, de *divatos bünt* követtem volna el ... *Glin.*

Személyi hir. *Kubinyi Géza* vármegyei főispánja pénteken, e hó 3-án, hivatalos ügyeinek elintézése végett egy heti tartózkodásra Budapestre utazott.

Legfelsőbb dicsérő elismerés. A király elrendelte, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék a megyénkbeli származásu pelsőcz *Hámos Béla* 1. honvédegyalozgredbeli alezredesnek.

Esküdtbíróági elnök kijelölés. A kassai kir. ítélőtábla elnöke a rszombati kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróóság részére az 1916. év tartamára elnökké *Kolbay Sándor* kir. törvényszéki elnököt, helyettes elnökké pedig *Cseh István* ítélőtáblai bírói czimmal és jelleggel felruházott kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

Katonai előléptetés. Nemrégiben adtunk hírt arról, hogy *Lukács Géza* alispán fia: *Béla*, aki mint tüzérkadét teljesített katonai szolgálatot, bátor és vitéz magatartásáért a kis ezüst vitézségi érmet kapta. Most örömmel vesszük és adjuk tovább annak hírét, hogy *Lukács Béla* zászlóssá lépett elő s hogy két heti szabadságra az északi harcztérről haza érkezett.

Eljegyzés. *Markó János* dr. rozsnói kir. körjegyző jegyet váltott Dobsinán *Nikl* Edittel, *Nikl Gyula* dobsinai városi főjegyző és neje szül. *Szontagh Ella* leányával.

Esküvő. E hó 4-én, szombaton szük családi körben tartotta esküvőjét ifj. *Wlassics Gyula* kultuszminiszteri titkár, országos színészeti felügyelő, dr. *Wlassics Gyula* v. b. t. t. közigazgatási bíróági elnök fia *Sajószentkirályon Szilárdy Elfriddel*, *Szilárdy Béla* nagybirtokos leányával. A polgári esketést a főispán meghatalmazása alapján ifj. *Hevessy László* tornaljai főszolgabíró végezte, az egyházi szertartást a menyasszony szüleinek sajószentkirályi kastélyában lévő családi kápolnában sipeki *Balás Lajos* v. b. t. t. rozsnói megyéspüspök. Tanuk voltak a menyasszony részéről nagybátyja: *Szilárdy István* málnaszőlősi nagybirtokos, a vőlegény részéről annak sógora *Szent-Ivány József* bejei nagybirtokos.

Megbízás. Az Orsz. Kath. Szövetség sipeki *Balás Lajos* v. b. t. t. rozsnói megyés püspök jóváhagyása mellett *Lóska Béla* rozsnói kir. kath. főgimnáziumi tanárt, a „Sajó-Vidék” felelős szerkesztőjét a szövetségnek Rozsnón való képviselővel megbízta.

PALM NANDOR.

Érdemekben gazdag, munkás és eredménydus élet után társadalmunknak egy közkedvelt és kiváló tagját ragadta el hirtelenül és váratlanul a kérlelhetetlen halál; *Palm Nándor* nyug. m. kir. főállatorvos, a *Ferencz József* rend lovagja, Gömör és Kishontvármegyének közel három évtizeden keresztül kerületi állami, majd törvényhatósági m. kir. főállatorvosa, folyó évi deczember hó 2-án életének 75-ik évében csendesesen elhunyt. A „jó, öreg Palm bácsi” — ahogy az elhunytat általában hívták — nemcsak a városunk, de az egész vármegye legősmertebb, legnépszerűbb és legtiszteltebb egyéniségeinek egyike volt és így váratlan halálának híre mindenütt osztatlan és mély részvétet fog kelteni. — Sok oldalú és szélesmedrű tudása, nagy műveltsége, egyszerű, rokonszenves lényé és modora egy csapásra meghódított mindenkit. Az uriosztály ezen kiváló jó tulajdonságaiért szerette és nagyra becsülte, a köznép pedig messzi vidékekről felkereste és nemcsak a szoroson vett szakügyekben, hanem mindentéle ügyes-bajos dolgaikban kértek tőle jó tanácsot és segítséget. — És az öreg ur mindenkin akart és tudott is segíteni: kit szép szóval istápol, kinek orvosságot adott, sőt gyakran anyagi segítséget nyújtott. Egy szóval jó ember volt; tetőtől talpig becsületes ember és puritán, kristálytisza jellemű férfiú. Távozása szinte pótolhatatlan irt hagy maga után. Halála mély gyászba borította özvegyét szül. *Jeruska Terézt*, fiát *Palm József* szegedi

állami gyermekmenhelyi ellenőrt, leányát *Mariskát*, kik benne a legodaadóbb férjet és legszeretetteljesebb atyát siratják. Temetése folyó hó 4-én volt nagy részvét mellett. Megjelent az egész vármegyei és városi tisztikar *Lukács Géza* alispán és dr. *Kovács László* polgármester vezetése mellett. Ott láttuk a város előkelőségeit szinte teljes számban és megjelent a falu népe is, hogy lerója az igazi kegyelet adóját. A beszentelést *Széman Endre* ez. prépost végezte nagy segédlettel, azután a szebbnél szebb koszorúk alatt roskadozó koporsót a gyászkocsira feltették és megindult a menet, mely elkísérte a megboldogultat az utolsó útjára.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegyei közigazgatási bizottság rendes havi ülését e hó 13-án, hétfőn délelőtt 10 órakor tartja.

Halálozások. *Turóczy Pálné* szül. Czékus Erzsébet, az ózdi ág. hitv. ev. főesperes neje, november hó 24-én, 52-ik évében váratlanul elhunyt. Halála a vármegyéinkbeli Czékus család borította fájdalmas gyászba.

Id. Tirscher Szilárd volt dobsinai gyógyszerész, aki legutóbb Kolozsvárott lakott, életének 70-ik évében november hó 26-án Kolozsvárott hosszas szenvedés után meghalt. Halálát Dobsinán lakó tekintélyes rokonsága gyászolja.

R a d ó c z János kőműves nov. 28-án 66 éves korában elhunyt, 30-án temették. — *L e h o c z k y Mihály* Rimatamásfalán folyó hó 1-én 67 éves korában meghalt, 2-án temették.

Malina Pál szabó 9 éves Dezső nevű kis fia hosszas betegség után e héten elhunyt. F. hó 1-én temették.

Hősök halála. Mézes József 25. cs. és kir. gyalogezredbeli tizedes — polgári életben bádógos — Mézes János itteni szabómester fia, mult év augusztus hó 26-án Pawlowka mellett az orosz harctéren 27 éves korában hősi halált halt. — Ugyancsak az északi harctéren Krabioliviszknál mult év szeptemb. hó 11-én hősi halált halt *Z r a k József* 25. cs. és kir. gyalogezredbeli tart. tizedes — polgári foglalkozására mészáros — néhai *Zrack József* városunkbeli ácsmester fia, 32 éves korában.

Választmányi ülés. Az Otthon társaság választmánya folyó hó 3-án Biess Elemér elnöklésével ülést tartott, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

Élelmiszervizsgálat. Mult héten volt városunk területén a hivatalos élelmiszervizsgálat, melyet *B á r á n y Nándor* kir. vegyész-mernök — mint a kassai m. kir. vegyiskerületi állomás kiküldötte — végzett. A tejszervizsgálat eredményével járt, s ez igazolja a városunkban szélteben felhangzó panaszt is, hogy t. i. a tej rozsa, a piaci eladásra kerülő tej között sok a lefőlözött és vízzel vegyített, minek következtében számos gyomor- és bélmegbetegedés fordult elő a városban, különösen a gyermekek között.

Siremlék egy hírlapírónak. Vármegyéinkbeli roznói születésű *Seffer László* kiváló újságíró emlékének kegyeletes megörökítésén fáradozik jeles újságíró társunk és földünk: *Markó Miklós*. *Seffer László* az „Egyetértés” volt szerkesztője, negyven évi hírlapírói munkásságával nevét emlékezetessé tette s a budapesti Kerepesi-uti temetőben még jeltelen sírját a háború után bizonyára méltó emlékmű fogja díszíteni.

A jegyzők rendkívüli közgyűlése. A gömörmegyei községi és körjegyzők egyesülete november hó 28-án, vasárnap tartotta rendkívüli közgyűlést Bánrévén id. *Fölföldy Ottmár* felsővályi körjegyző, egyesületi elnök elnöklése alatt. A közgyűlés letárgyalta a jegyzők fizetési alapjának alapszabálymódosítását s a Budapesten ez év deczember hó 15- és 16-án tartandó országos jegyzői gyűlésre az egyesület képviselőiben az elnököt, *Bodnár Zoltán* rimabányai körjegyzőt, az egyesület főjegyzőjét, *Szécsi Oszkár* serkei és *Lovcsányi Béla* jánosii körjegyzőket, valamint *Füzy Rezső* rimakokovai községi jegyzőt küldték ki. — Az egrü inter-nátus felügyelő kiküldöttei gyanánt megválasztották az elnökön kívül ifj. *Fölföldy Ottmár* bánrévei és *Füzy Rezső* rimakokovai jegyzőket. A gyűlésen mindössze 14 jegyző volt jelen, többen kimentették magukat annak indokolásá-

val, hogy a rendkívüli elfoglaltságuk tartotta őket vissza a gyűlésen való részvételtől.

Intő konferencia. A mult héten szombaton tartotta a rimaszombati egy. prot. főgimnázium tanári kar az intő konferenciát, a melyben sorra számba vették a tanulók előmenetelét és a hol több hibára akadtak, az illetők szüleikhez intést küldtek, hogy nógassák a fiukat nagyobb szorgalomra a hátralevő 2 hónap alatt, mert ennek leteltével záródik az első félév, a mikor már minden tárgyból értesítőjegyet fognak kapni.

A hatóság figyelmébe! Lapunk más helyén közöljük a rendőrség újabb felhívását, hogy a szabályrendelet értelmében a járdák mindenütt szigorú büntetés terhe mellett tisztán tartassanak. Ezen megszívlelésre méltó intézkedést ajánljuk a városi hatóság figyelmébe s kérjük hogy a forgalmas Tompa-tér járdáinak megfelelő tisztántartásáról sürgősen gondoskodják.

A Fehérkereszt karácsonya. A jótékony társaságom az elmúlt évben sem tekintette mostoháiként a rimaszombati nyomorék gyermekeket, de a szeretet ünnepén gondoskodott azok örömről, akiknek vajmi kevés örömet ígér és tartogat az élet. Az elmúlt télen oly tekintélyes összegű önkéntes adományok érkeztek a Fehérkereszt egyesület elnökének, *Lukács Gézá* alispánának ezimére a nyomorék gyermekek karácsonyfája javára, hogy az egyesület elnöksége mellőzte a szokásos gyűjtő-ívekkel való karácsonyi gyűjtő akciózt. Ez idén sem indít gyűjtőívekkel gyűjtést, de szívesen fogad és e helyen nyugtáz majd minden jószívű adományt, amely a nyomorék gyermekek karácsonyfája javára kezeihez kerül.

Növendékpapok hadiszolgálat. A roznói papnevelő intézet II-ik és III-ik éves theologusai az ottani kórházban *Ruber József* dr. kórházi igazgató főorvos vezetése mellett rendszeres betegápolói tanfolyamot végeztek, hogy ismereteiket a harctéren megsebesült katonák ápolására fordíthassák. — A hadügy-miniszterium a napokban megkereste az egyházmegyei hatóságot, hogy a kiképzésben részesült öt theologust engedje át a hadsereg szolgálatában a sebesült katonák ápolására. A meggyes főpásztor a legnagyobb készséggel tett eleget a kérelemnek és a megkeresés értelmében az öt theologust már el is küldötte a mult héten Laibachba, hogy az ott elhelyezett hősök ápolásában segédkezzenek.

Jégpálya megnyitás. A helybeli kocsolyázó egyesület buzgó elnöke: dr. *Wallentinyi Dezső* főgimnáziumi tanár a hét elején beállott fagy következtében elég erős jégpályát rendbe hozatta, a főgimnázium fürge ifjaival kitisztogattatta és folyó hó 1-én délután már meg is nyílt a pálya. Sajnos, az öröm rövid tartamu volt, mert folyó hó 2-án annyira megenyhült az idő, hogy a fagyból hirtelen locs pocs lett.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás Lajos* roznói püspök f. évi XXII. sz. főpásztori körlevele, a melyben közli a „Ludoviczeum” és „Balás püspök ösztöndíj-alapítvány” alapítóleveleit püspökké kinevezésének tizedik évfordulójára. Közzé teszi XV. Benedek pápa motu proprioját némely búcsúk ügyében, valamint egy másik római leiratot a szent rózsafüzért királynőjének segítségül hívásáról. A kezdőjavadalmasok önszegélyező egyesületének módosított alapszabályait is közli. A katonák karácsonyára iskolai gyűjtést rendel. Az 1873—96. évben született népfőlkelő kötelesek felmentése ügyében intézkedik. Közli a vall. és közokt. miniszterium döntését helyben nem lakó birtokosok egyházi és iskolai adóhoz hozzájárulása ügyében, valamint a kegyúri épületek előtt készített járda költségeinek fedezése tárgyában. *Gallus Péter* rappi plébános helyettes alesperes és a losonczy ker. elemi iskolák felügyelője lett. *Goldda József* felsőtisztviselő ideiglenes helyettes lelkész ugyanott állandó helyettes lelkészé nevezte ki.

Fémrekvirálás elhalasztása. A miniszterium a fémek beváltására november 30-ig tűzött terminust 1916. január 31-ig meghosszabbította. Ezen ideig lehet eladni továbbra is a fémtárgyakat. A vásárlásból eddig kizárt *aluminiumot* is megvesznek a fémbeváltó helyeken kilogrammonként 6 korona 50 fillérért.

Sárosi tea a megyeházán. A Gömör-megye által építendő sárosi falu javára e hó 12-én, vasárnap d. u. 5 órakor tea-délután lesz a vármegye-háza nagytermében. A rendezésben résztvesz a Rimaszombati állomásozó 80-ik gyalogezred tisztikara is, mely ez alkalommal fog barátságos ismerkedést kötni polgári társalmunkkal. — A jótékonycélu teadélutánon a 80-ik gyalogezred zenekara fog a közönség szórakoztatásáról gondoskodni s ez alkalommal az ezred tehetséges karmestere: *Frydrich Ferencz* vezetése mellett fog a zenekar a finomabb műanszu zeneszámokkal bemutatkozni. — A tea délutánra külön meghívókat nem bocsátanak ki, de falragaszokon s ez uton hívják meg a közönséget. Ugy a hölgyek, mint az urak utcai öltözékben jelenjenek meg. Belépti díj egy csésze teával és süteménnyel együtt 3 korona, mely előre megváltható azon hölgyeknél, kik a tea felszolgálatát végezni fogják. A jótékonycélu délután iránt általános az érdeklődés és hisszük, hogy annak sikere minden tekintetben biztosítva van.

A rendőrség hirei: Járdák takarítása. Szabályrendelet alapján a járdák a hótól, sártól, jégtől naponként — esetleg ha szükséges, többször is — feltisztítandók. A rendelet ellen vétők 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők.

Női cselédek csavargásának ellenőrzése. Ellenőrzeltetett, hogy este 8 órától kezdve a női cselédek csak házigazdájok írásbeli engedélye mellett tartózkodhatnak az utcán. Csavargáson talált cselédek este a rendőrkapitánysághoz előfognak állíttatni.

Bitangóságban talált sertések. Öt darab hizott sertés folyó hó 2-án Rimatamásfalván bitangóságban találtatott. Jogos tulajdonosa a község házában átveheti.

Népfőlkelő pótszemle. Városunkban a legközelebbi népfőlkelő pótszemle folyó hó 13-ikán (hétfőn) a város-háza nagytermében lesz megtartva.

Ló, szekér stb. összeírás. Legközelebbi napokban a lovak, szekerek stb. katonai szempontból összeírógnak íratni, ez okból felhívotnak az illető tulajdonosok, hogy a kikébesített összeírás lapokat pontosan töltsék ki, ellenesetben szigorúan meglesznek büntetve.

Elgázolás. Krasznahorkaváralján folyó évi július hó 25-én *Balló Netti* hárskúti lakos vigyázatlanul hajtotta a lovakat s elgázolta *Kerekes Annát*. A helybeli kir. törvényszék f. hó 3-án 8 napi fogházra és 10 kor. pénzbírságra ítélte az asszonyt, de az ítélet végrehajtásának felfüggesztését kimondotta.

„Egy rezervista álma” című rendkívüli érdekes zenés filmdráma kerül ma, vasárnap színpadra az Apolló mozi vásznán. E film hosszú időn át volt slágere a budapesti Omnia mozgófénykép színháznak s most diadalmasan járja be az ország moziúit. Művészi xenirozással és csodaszép felvételekben állítja élénk e film a háború hősi hatonait. — Ott látjuk őket, amint a táborútnél málázva gondolnak haza, amint lelkesen rohannak szuronnyal az ellenség ellen s mindez remeken megszöött neve keretébe van beállítva. A filmet klasszikusan szép, Ziehrer komponálta zene kíséri, melyet egy budapesti szinfonikus zenekar fog előadni. Az elmúlt vasárnap a „Tolonez” tökéletes szépségű filme került bemutatásra. Szép számú közönség gyönyörködött a magyar filmteltechnika remekeiben.

Megrögzött tolvaj. Bajusz fiam Bálint egy dereski 37 éves megrögzött tolvaj felett ítélkezett e napokban a helybeli kir. törvényszék. Tizenkét lopás és egész sereg kísérlet ellen emelt vádat ellene a kir. ügyészség. Alóvályban f. évi aug. 7-én, Deresken márczius 31-én, április 4-én, 26-án stb. stb. alkalommal készpénzt, élelmi szereket, tyukot, különböző ingóságokat emelt el a helyiségek feltörése után. De már előbb is a dereski erdőben lakva, hónapokon át kizárólag lopásokból tartotta fenn magát. A helybeli kir. törvényszék *Ko'bay Sándor* elnöklésével tartott főtárgyaláson *Dr. Mészáros István* kir. főügyész helyettes vádbeszéde után jogerősen két évi fegyházra, öt évi hivatalvesztésre és politikai jogok felfüggesztésére ítélte a vádiottat, egy hónapot és két napot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett a bíróság.

Névnappmegváltás. Lapunk kiadótulajdonosa: id. *Rábely Miklós* névnappmegváltás címén a háboruban megvakult katonák javára 10 koronát adományozott. Az összeget köszönettel nyugtázzuk és rendeltetési helyére juttattuk.

Menetrend korlátozás. Folyó hó 2-án a vasuti menetrendben ideiglenesen ismét változás történt, amennyiben az este fél 11-kor ideérkező vonat, továbbá az este fél 8-kor innen induló vonat további intézkedésig beszüntetett. — A délután 3 órakor és reggel fél hét órakor innen induló vonatnak a Budapest felé közlekedő gyorsvonathoz nincs csatlakozása. — Tiszolczi felé innen csakis délelőtt fél 10-kor és délután fél 5-kor lehet utazni. — Budapestről a reggel Fülek felé induló gyorsvonat közlekedése szintén beszüntetett.

Az Iparkamara és a drágaság. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara a múlt hó 17-én a drágaság kérdésében szakértekezletet tartott, melyből terjedelmes memorandumot intézett a kereskedelmi miniszterhez. E memorandum szakszerű megvilágításban mutat reálközgazdasági és szociális politikánk legégetőbb kérdésének: a drágaságnak eredeti okaira. Sürgeti az élelmezési központ felállítását, ugyanakkor, hogy ez csak az irányítást és vezetést eszközölje, de maga a kereskedés és értékesítés a kereskedők kezében maradjon. Több életrevaló eszme és terv megvalósítása érdekében emeli fel továbbá szavát s eklatáns példákkal mutat rá az eddigi hibákra és tévedésekre.

Szinészek Rimaszombatban. Mult számunkban írtunk arról, hogy Farkas Mihály szintársulata Rimaszombatba készül. Most arról értesülünk, hogy tekintettel arra, miszerint Rimaszombat a Mezey Kálmán szinkerületébe tartozik — Farkas Mihály a helyhatósági engedélyt nem kapta meg.

Fémbeváltás. Vettük e sorokat: „Tek. Szerkesztőség! Köztudomású, mert hiszen miniszteri rendelet, hírlap és dobszó is hirdette, hogy november 30-ig a hadsereg céljaira a fémek: sárga, vörös réz stb. tárgyak a kijelölt fémbeváltó üzletekbe beszoigáltatandók a megállapított árért, mert ezen idő után a rekvirálás és büntetés következik. Nem tudom, volt-e alkalma a t. Szerkesztőségnek meggyőződni az eljárásról, még kevésbbé tudom, — pedig ezt szeretném tudni és éppen ezért is fordulok soraimmal a tek. Szerkesztőséghez — hogy a hatóság betekintene a fémbeváltó üzletek működésébe és kezelésébe? Egyesektől nyert információ alapján csak azt hallottam, hogy ha elvisz valaki például egy rézvasalót, vagy egy mozsarat az egyik üzletbe, ha éppen ráérnek — átvesszik, ha nem — akkor átküldik a másik üzletbe, honnan esetleg azzal, hogy: „nem érdemes ilyen aprósággal vesződni” és „szekiroztatni magát”, a hazafias felbuzdulást és a hadsereg céljait támogató fémbeszoigáltató — hóna alatt mozsarával vagy vasalójával tovább bocsáttatik útjára. — Jön a másik. Hoz mindentéle értékes és neki becses régi fémtárgyakat, melyet a szomszédos boltban 10 kilóra pontosan megmértet. A fémbeváltó megméri, a súlyt 5 kilogrammban állapítja meg s az árat megszabja — mondjuk — 3 koronában. Ha az eladó erőszakoskodik, lehetséges, hogy még 10 koronát kap ráadásul olyan tárgyakért, melyek neki esetleg 50—100 koronánál is többet értek. A tárgyak további sorsát nem ismerem. — Tehát meg kell állapítani, miszerint hiba van első sorban ott, hogy a fémbeváltás nem hivatalos hatósági uton intéztetik, azután helytelen az, hogy a fémbeváltó elbírálására bízták az ár megállapítást, végül föltétlenül szükségesnek mutatkozik az, hogy a beváltási helyen pontos jegyzék vezetessék az átvett tárgyakról, azok súlyáról, becsértékéről és az érték kifizetett összegéről, mely a hatóság revíziója alá adandó. Mondják, hogy a főgimnáziumi ifjuság által annak idején összegyűjtött tárgyak — különösen a disztárgyak — nem jutottak a megtelelő rendeltetési helyükre — hanem elkallódtak. — Indokoltnak és jogosultnak tartom tehát, hogy e kérdésben a tek. Szerkesztőség becses véleményét a közönség megtudja. *Egy előfizető**)

*) Közöljük ezen — lapunk mult számából kirekedt — közérdekű levelet, melynek tartalma inkább a hatóságot, mint a Szerkesztőséget érdekli s magunk is szívesen vennénk, ha a benne foglaltakra vonatkozólag az illetékes hatóságtól részletes tájékoztatást nyerhetnénk, mert a felhozott kívánalmakat tényleg indokoltak tartjuk. *Szerk.*

Nyelvtanfolyamok. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a magyar-bosnyák gazdasági központ a Balkánon beállott politikai és gazdasági helyzet újabb alakulata folytán módot akar nyújtani tagjainak, hogy nemcsak a horvát-szerb, hanem a török és bolgár nyelveket is gyakorlati módon elsajátíthassák E célból heti két óras csoportokba osztva, három balkán nyelvű tanfolyamot rendez. Az összes tanfolyamok látogatása a Központ tagjai számára ingyenes. Ugyanott (V. Rudolf rakpart 9.) bővebb felvilágosítások nyerhetők a tanfolyamokra nézve.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerősöknek, kik felejtethetlen jó férjem, illetve édes atyánk végtisztességén megjelentek vagy más uton igyekeztek mély bánatunkat enyhíteni, ez uton mondunk hálás köszönetet.
Rimaszombat, 1915. november 28.

Özv. Lévay Istvánné és családja.

Tábori szürke szövetek szállítása. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a budapesti m. kir. honvéd központi ruhatár tábori szürke szövetek korlátlan mennyiségben való szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok bármely időben a budapesti m. kir. honvéd központi ruhatárhoz nyújtandók be.

Gyűjtés a Bolgár Vörös-Kereszt javára. A Bolgár Vörös-Kereszt támogatására alakult országos bizottság elnökének: gróf *Apponyi Albert*nek megkeresése folytán *Kubinyi Géza* főispán a járások főszolgabírái s a városok polgármesterei útján az említett célra a gyűjtést elrendelte. Hisszük, hogy Gömörmegye közönsége, tekintettel arra a bensőséges viszonyra, mely közte s a bolgárok dicső uralkodója között tenáll, szívesen fog adakozni a szinpatikus célra.

Gyapjukészletek bejelentése. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket figyelmét arra, hogy a gyapjukészletek bejelentéséhez szükséges űrlapok a kamaránál beszerezhetők.

CSARNOK.

Aktuális strófák.

Mi lesz velünk, hová jutunk?

Tüzzre kerül a bútorunk!

Mivel nyolcz méter fa ára

Fölment százhusz koronára!

A szénnel is rosszul állunk,

Szént veszünk, de port találunk;

Hozzá az is méreg drága,

Öt kroncsi egy métermázsa!

Hová jutunk, mi lesz velünk?

Két nap egyszer ebédünk!

Mivel a disznósír ára

Fölment kilencz koronára!

Bizony, édes atyámfia,

Drága ma minden Batyiba!

Tojást, tejfelt, tejet, vaját

Ennünk csak álmunkban szabad.

Csirke, kacsa, hizott liba

Alig kerül a piacra,

Ha meg kerül, Uramisten,

Rája pénzünk soha nincsen!

Mert fizetésünk a régi,

Jobb sort kár is hát remélni!

Rebegtetjük fuldokolva:

Isten veled, kolbász, hurka!

Paal Gyula.

Jégvirágok.

„... Aludj csendesen kis fiam, szívem dobogására ne nyisd fel kis szemed; minek is látnád a fájó nyomort? Minek azt tudnod, hogy nekem mi fájt, ha még azt sem tudod, hogy mi az öröm... Csak aludj kis fiam csendesen.”

Az anya abbahagyta az altató dalt és fáradtan nézett a jégvirágokkal kivert ablakokra. Január közepe lehetett. A szobában a vizes pohárban keményen feküdt a — víz: meg volt fagyva. A falakon, butorokon a magány és a csendesség rezegett nyomasztóan, haldoklóan...

Itt nem a béke idilli csendje honolt, hanem a viharzó ciklosok tajtékzó haláltáncza...

Az asszony gondolataiba mélyedt. Már nem sirt, mert már nem volt képes. Egész életre való könnyet öntött ki két fiáért. Egy fiálév alatt mennyi reménysége szállott a sirba, mennyi álma tünt a messzeség ködébe!... *A változások* egész kínai fala választotta el a telet és a nyarat egymástól, mit nem lehet földi fegyverekkel szerterombolni, mert azokon csakis az örökkévalóság jericho-i kürtje diadalmaskodhatik.

Az asszony merengett. A hideg szinte ólom-súlyokkal nehezedett rá. Nem érezte. Gondolkozott... A természet hányszor pihen megjegezesedett csendben és mégis megzavarja álmát a véres lehelletű farkas ördögi vonítása. Így van ez mindenütt. A nyugalom nem örök; még az öröm sem, még a reménység sem, még a boldogság sem... semmi sem örök! Mennyivel inkább nem örök a történet csendje, a nagy nyüzsgő épületé. A természet mostan zarnoki örömmel akarja kiadni mindazt az erőt, amit évszázadok alatt gyűjtött, hogy így aztán gyönyörűségét lelje az embereket szerteti-pró, hatalmas tűzijáték kolosszális méreteket öltő, ég-rengető koncertjében. A nyugalom bizony nem örök... A bölcsőben levő gyermek is fel fog ébredni és enni fog kérni...

Az asszony a bölcsőhöz lép; az altató nótá önkéntelenül is megcsendül ajakán: „Aludj kis fiam csendesen...” és ringatja gondolat nélkül, merengve, széttépett lelkivilággal az alvó, a csendes, meghalt, megfagyott gyermeket.

Marencsin Zoltán.

Iskolás növendékeink áldozatkészsége a háboruban. Vármegyénk kir. tanfelügyelője felhívással fordult a megyei állami elemi iskolák és ovodák vezetőihez, hogy a harmadik hadikölcsön érdekében az iskolák növendékei között gyűjtést rendezzenek. Hogy mennyire helyes és hazafias nevelésben részesülnek iskoláink növendékei, annak leghathatósabb bizonyítéka az, hogy a kir. tanfelügyelőnek ezen felhívása folytán a következő állami elemi iskolák és ovodák jelentették be gyűjtésük eredményét:

1. Nagyrőcei áll. el. iskola . . . 200 kor.
2. Rozsnyói áll. el. iskola . . . 150 "
3. Rimaszombati áll. el. fiúiskola 100 "
4. Tiszolczi áll. el. iskola . . . 100 "
5. Rimakokovai áll. el. iskola . . 100 "
6. Rimatamásfalvai áll. el. iskola 100 "
7. Nagyveszverési áll. el. iskola . 50 "
8. Csetneki áll. ovoda 50 "
9. Krasznahorkaváraljai áll. ovoda 50 "

Ennek közlését azért tartottuk szükségesnek, hogy bebizonyítsuk áll. el. iskoláink tanítóinak és növendékeinek hazafias szellemét, valamint azt is, hogy megyénk ebben a tekintetben sem marad el a többi megyétől, miután egyik lapban nagy örömmel közölték, hogy egyik megyénkben egy iskola növendékei 100 koronát jegyeztek a harmadik hadikölcsönre. A fenti iskolák növendékein kívül a harmadik hadikölcsönre jegyeztek még 150 koronát a nyustyai ág. ev. és 500 koronát a putnoki izr. elemi iskola növendékei.

Karácsonyi szeretetadományok.

Városunk közönsége körében *Perecz Samu* városi tanácsos és *Konyha Béla* városi végrehajtó gyűjtötték a harctéren küzdő hős fiaink javára karácsonyi szeretet-adományokra. Előbbi gyűjtőívén adakoztak:

Deutsch Barna gyógytára 3 k, Putkovics Mari és Kohári M. 40 f, Széplaky Lajos és neje 8 k, dr. Löcherer Tamás és neje 5 k, Nagy Zoltán és neje 2 k, Markus Samuné 1 k, Bohovics Böske 1 k, Hausenfrasz Katalin 2 k, Lefkovics Ferencz 5 k, Miskolczy Lajos és neje 10 k, Bugár Judit 80 f, Fráter Józsefné 1 k, Fráter József 1 k, Almási Zsuzsanna 60 f, Péter Jakabné 2 k, Geisler Teréz 1 k, Lukács Etel 40 f, Róth Géza 1 k, Weisz Manó 10 k, Gerő Béla 50 f, özv. Ethey Frigyesné 1 k, Bartholomaidesz M. 3 k, Dickmann Armin 2 k, Kolbay Sándorné és Sári 5 k, Petrus Juli 1 k, Vavrek Anna 1 k, Angyal László 3 k, Krausz Dezső 2 k, Egyedi Ella 2 k, Blau Vilmos 2 k, Braun Zsigmond és családja 5 k, Tepper Zsuzsanna 1 k, Kohn Adolf 2 k, Paulik Margit 1 k, Gál István és neje 5 k, Weisz D. és neje 5 k, özv. Lászlka Pálné 1 k, Angyal Gyula 1 k,

Petrusz Szabina 2 k, Spisák Mária 1 k, Gyuresó Mária 1 k, Stech Kálmáné 10 k, Csorba Piroška 2 k, Lévy Jánosné 2 k, Ferenczy Teréz 2 k, Veres Ignác 1 k, öz. Eszenyi Gyuláné 5 k, László János 40 f, Györy János 1 k, Rakovszki András 1 k, Szövetkezet 2 k, Heksch Bertalan 3 k, Lévai Izsó 1 k, Lantos Irén 60 f, Molnár Margit 60 f, Orstein József 1 k, Lévai Izsóné 1 k, Pál Mária 1 k, öz. Landau Amandusné 2 k, dr. Institóris Endre 10 k, Wiesingangen Mária 1 k, Stempel Julia 1 k, öz. Holländer Lajosné 2 k, Gömörmezei Nép és Iparbank 10 k, öz. Ujházy Tivadarné 2 k, Ambrus Mártorné 1 k, Varga Erzsébet 1 k, Reinicz Zsigmond 2 k, Reinicz Zsigmondné 1 k, Bródy Andorné 4 k, Opman Jolán 2 k, Geduly Géza 4 k, Zeims Miczi 1 k, Balassa István 2 k, Kengyel István 2 k, Bánik György 5 k, Kozsarik Julia 1 k, Nagy Erzsébet 40 f, Széman Endre 5 k, öz. Bernáth Gyuláné 6 k, Uthy Antal és neje 2 k, Remenyik Sámuel és neje 3 k, Varró István és neje 2 k, Fényes Sándor 3 k, Rimaszombati Takarékpénztár 15 k, Zavadszky Ede 1 k, Sichert Károly és neje 10 k, Kulcsár Jánosné 3 k, Hosszuréti Józsefné 5 k, Konzervgyári munkások 69 k, Soós Irén 2 k, Borsody József 2 k, Szászi Kovács Géza 3 k, Zachar Endre 1 k, Jurecska Jánosné 1 k, Melczér Viktor 1 k, Kapuczin Ágoston 1 k, Varga István és neje 1 k, öz. Koreny Józsefné 50 f, Kukla István és neje 1 k, Vitális Józsefné 1 k, Vietórisz Sámuelné 2 k, Vietórisz Etelka 1 k, Vietórisz Margit 1 k, Varga Jenőné 2 k, Stolcz Zsigmondné 2 k, dr. Vörös Lászlóné 1 k, Török László 2 k, Füredi Pál 5 k, Lovass Lajos 20 f, öz. Seres Mihályné 20 f, Szücs Imréné 1 k, Kubik Anna 1 k, Dobos Lászlóné 1 k, Králik Sámuelné 1 k, Csintalan Jánosné 1 k, Szász Ágostonné 5 k, Kohn Bertalan 1 k, Havasi Jánosné 1 k, Zámbo Ferenczné 2 k, Bartha Károly 2 k, Kovács Istvánné 1 k, öz. Hollósy Józsefné 1 k, Grédinger Pálné 1 k, Bobula Péterné 60 f, öz. Terray Istvánné 1 k, Králik Jánosné 70 f, Loysch Ödönne 2 k, Iboš János 1 k, Szelecsényi Vilma 50 f, Ujváry Ferencz 1 k, Simonffy Pálné 1 k, Szabó Lajosné 2 k, Lakatos Géza 2 k, Deák Józsefné 1 k, Halász Józsefné 1 k, Baráth Károlyné 4 k, Gyürky Pálné 3 k, Lőrincsik György 60 f, id. Törköly Józsefné 2 k, Mihalik Dezsóné 1 k, Haász Béláné 2 k, Istók Józsefné 1 k, öz. Nagy Józsefné 2 k, Kriskó Sámuelné 1 k, Árvay György és neje 2 k, öz. Hegedüs Lászlóné 1 k, Róth Lajosné 1 k, Zádori Gáborné 1 k, Molnár Lajosné 1 k, dr. Bleier Leó 2 k, Dickmann Márkus 1 k, Pethő Lajosné 1 k, öz. Adorján Lőrinczné 1 k, Józsa Sándorné 1 k, Istók Illésné 1 k, Lengyel Sámuelné 1 k, öz. Szabó Samuné 4 k, Szilassy Istvánné 1 k, Komáromy Gézáné 1 k, Marton Istvánné 2 k, Komlóssy Istvánné 2 k, öz. Szabó Istvánné 1 k, Jeskó Sára 1 k, öz. Káposztás Józsefné 5 k, Márkus Aurélné 1 k, öz. Mészáros Kálmáné 2 k, dr. Zehery István és neje 5 k, Bárdos István 50 f, öz. Benkó Jánosné 1 k, Nagy Sámuel 1 k, Dusza Mária 1 k, Mikó Lászlóné 1 k, Diczi Pálné 1 k, Lovniczki Józsefné 1 k, Turek Gézáné 1 k, Langhoffer nővérek 2 k, Illés Sándor 1 k, öz. Percz Béláné 1 k, Lévai István és neje 1 k, Kovács Jenőné 50 f, öz. Sándor Jánosné 1 k, Hallgas János 1 k, öz. Klausner Jánosné 1 k, Siroki Gergely és neje 2 k, Durda Jánosné 2 k, öz. Petkovics Józsefné 2 k, Benyó László és neje 2 k, öz. Kmetty Pálné 20 f, Márkus Salamon és neje 2 k, öz. Szöllösy Istvánné 10 k, Fuchs Sándorné 40 f, öz. Jaczkó Pálné 1 k, Kriston Kálmáné 1 k, Tuba Juliska 1 k, Reiner Lajosné 60 f, öz. Szabó Lászlóné 1 k, Kovács Lászlóné (Mázik Erzsé) 1 k, öz. Teleszniczky Edéné 60 f, Reiner Andorné 40 f, Pál András 1 k, Percz Samu 5 korona.

Konyha Béla gyűjtő ivén jegyeztek és befizettek: Neumann Mór 1 k, Mikó Istvánné 40 f, Majorosi Rezső 2 k, Szakall Vincze 2 k, Dr. Fekete Tiborné 3 k, Vladár Józsefné 3 kor, Zeidner Bernátné 60 f, Teleki Mihály 1 kor, Grünwald M. 2 k, Bajdik Endre 1 k, Rimaszombati keresk. és közgazd. bank 5 k, Kardos Józsefné 2 k, Dr. Stern Jakab 2 k, Derekas János 2 k, Schillerné 1 k, Galambos Józsefné

1 k, Józsa Á-né 1 k, Koront Vilmosné 2 kor, Somossy Lipót 1 k, Mács Miklós 2 k, öz. Rágyai Gézáné 2 k, Nagypatkó János 1 k, Lengyel Erzsé 2 k, Klein M. 2 k, Majoros József 5 k, öz. Szabó Károlyné 10 k, Básthy Dezsóné 1 k, Pálkovácsné 1 k, Pongó Mihályné 1 k, Tóth Béla 2 k, Szöllösy Istvánné 1 k, Dr. Mészáros István 1 k, NN. 20 f, Kemény E. 20 f, Lang Vilmos 1 k, Haas Salamon 1 k, Neményi Ármán 1 k, Valaszkyayné 1 k, Benyó Béla 2 k, Gróssinger Miksa 5 k, Neumann József 2 k, Hoselitz Salamonné 1 k, Baksay József 10 k, Kuchta Dániel 2 k, Dániel Ferencz 4 kor, Tigerman Adolf 5 k, Králik József 1 k, ifjabb Rábely Miklós 10 k, Lefkovits József 1 kor, Fischer Bertalan 5 k, Bodon Mária 1 k, Dr. Lichtschein Adolf 5 k, Reisz M. 5 k, Gömörm. Takarékp. és hitelbank 5 k, Müller Vilmos 5 k, Pitta Lipót 2 k, ifj. Csapó József és neje 4 k, Bornemisza László 10 k, András László 2 k, Dr. Zatureczky Adolf 2 k, Ált. bank részvt. főkja 2 k, N. N. 20 k, Hámos Aladárné 10 k, Kohn Albert 1 k, Kárpáti Sándor 1 k, Kárpáti Sándorné 2 k, Juraskó Jakabné 2 k, Szeleczky Árpád 2 k, Bodnár Géza 1 k, Jellinek Bertalan 3 k, NN. 1 k, Molnár János 10 k, Varga Lajos 1 k, Krikk nővérek 4 k, Gede István 2 k, Beliczkyne 1 k, Lengyel Ivánné 2 k, Lengyel György 2 k, Lengyel Samu 2 k, öz. Okolicsányi Jánosné 4 k, Liszkai Jánosné 2 k, Báró Fischer Arnódné 5 k, Bánhidly Istvánné 10 k, Dr. Ráróssy Gyula 10 k, Marikovszky Gézáné 3 k, Boczkó Dániel és neje 10 k, Póznán István 40 f, Süteő István 5 k, Mészáros István 2 k, Rechlitz Zoltánné 1 k, Tóth Mihály 4 k, Dr. Wallentinyi Dezsóné 1 k, Fehér István 2 k, Tankó János 2 k, Stolcz 2 k, Zsuffa Kálmán 1 k, Vályi Ferencz 1 korona.

Vásárlunk!

Libamáját kilogrammonként 7 koronáért,
Sárgarépát, petrezselymet, zellert,
Vörös káposztát, kelkáposztát,
Selejtes és szedett almát minden
mennyiségben napi árban vásárol
a Rimaszombati Konzervgyár Részv.-Társ.
Rimaszombat.

Árlejtési hirdetmény.

Az alsópokorági közbirtokosság és egyház tulajdonát képező

korcsmaház és italmérés

a melléképületekkel együtt 1916. év január 1-től egy évre bérbe adatik nyilvános árlejtés útján.

A bérlet negyedévenként előre fizetendő.

Bérlő köteles a fogyasztó közönségnek jóminőségű italokat kiszolgáltatni.

A ház után esedékes házosztályadó a bérbeadók fizetik, minden más adó azonban a bérlőt terheli.

Az épület jókarban tartásáért s az esetleg okozott rongálásokért hasznóbérlő felelős.

Az árverés időpontja 1915. évi **december 12. napjának d. e. 10 órája.** — Helye: az alsópokorági ref. iskola.

Kikiáltási ár: 500 korona.

Alsópokorág, 1915. november 30.

Szabó Ambrus, közbirt. elnök.
Ambrus István, gondnok.

Pályázati hirdetmény.

15495. sz. — **A vármegyei köz-kórháznál** Rimaszombatban nyugdíjazás folytán megüresedett a X-ik fizetési osztály I-ső fokozatának megfelelő 2400 kor. fizetéssel, három szoba, konyha, pince, padlásból álló lakás, veteményes kertrészlet, szabadfűtés világitással javadalmazott nyugdíjigényes várm. közkórházi

gondnoki állomásra:

abban az esetben pedig, ha a gondnoki állás előléptetés útján töltenék be, a XI-ik fizetési osztály III-ik fokozatának megfelelő 1400 korona törzsfizetéssel és 420 korona lakbérrel összekötött, szintén nyugdíjigényes vármegyei közkórházi

ellenőri állomásra

pályázatot nyitok, s felhívom azokat, akik ezen állásokat elnyerni ohajtják, miszerint kellő okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hivatali előjárók útján (a hivatalban nem állók pedig közvetlenül) hivatalomhoz a f. évi **december hó 20-ik napjáig** annál bizonyosabban terjesszék be, mert a később netán beadandó pályázatok figyelembe vételni nem fognak.

Az állás betöltésénél az államszámviteli vizsgálatról szóló bizonyítvánnyal bírók előnyben részesíttetnek.

Rimaszombat, 1915. november hó 29.

Lukács, alispán.

Kiadó lakás és bolthelyiség

Andrássy-utca 1. számú házban egy szép, egészséges 3 szobás lakás és egy bolthelyiség **azonnal bérbe vehető.** Értekezhetni: **Andrássi** fényképészszel.

12*

Árverési hirdetmény.

Ratkósebes község volt urbéresi nevében és megbízásából közhírré teszem, hogy urbéres község tulajdonát képező

korcsmaház,

melyhez italméresi engedély is van adva, 1 bolthelyiséggel, 2 lakószoba, gazdasági melléképületekkel s a ház melletti gyümölcsös kerttel 1915. évi **december hó 15-én** délelőtt 11 órakor Ratkósebes községben a bíró házában tartandó nyilvános árverésen 3 egymásután következő és 1916. évi január hó 1-én kezdődő évre bérbeadatik.

Kikiáltási ár 1000 korona.

Írásbeli zárt ajánlatok 10 százalék bánatpénzzel ellátva, a községi előjárósághoz az árverés napjáig adandók be.

A beérkezett zárt ajánlatok a szóbeli árverés befejezésével lesznek felbontva s az urbéres község közönsége a községi előjárósággal egyetértve szabadon választhat.

Bérleti feltételek körjegyzőnél Szirken és a községi bíró házában is megtekinthetők.

Ratkósebes, 1915. november 26.

Várhegyi Béla, körjegyző.